

Med elsäkerheten som ledstjärna:

”Det är ofta slarv som leder till olyckor”

Foto: Leo Holmgren-Recht

Tord Martinsen och Kåre Nordin är ansvariga för elsäkerhetsfrågor på EIO.

Lång branscherfarenhet och ingående kunskaper om behörigheter, standardisering och föreskrifter. Den bakgrunden har EIO:s ansvariga för elsäkerhetsfrågor. Tord Martinsen och Kåre Nordin värnar speciellt om elsäkerhetsfrågorna och hjälper både medlemmar och allmänhet.

[Läs mer på sidan 3](#)

Har du konsumenter som kunder?

En ny undersökning visar att allt fler EIO-medlemmar arbetar mot konsument. I det här numret av EIO-Aktuellt tittar vi också närmare på ROT-avdragets, svartjobbets och byggvaruhusens innebörd för konsumentmarknaden.

[Läs mer på sidan 4-5](#)

Ännu bättre medlemsservice med ny regionindelning

För att ytterligare förbättra för medlemsföretagen inför EIO från årsskiftet en ny regionindelning av distriktskontoren. Det innebär att elva distriktskontor på tio orter i Sverige ger medlemmarna närhet till sexton företagsrådgivare.

[Läs mer på sidan 6](#)

Konflikten över – kraftverksavtalet klart

Den 11 december sa både Energiföretagens Arbetsgivareförening (EFA) och Svenska Elektrikerförbundet (SEF) ja till medlarnas definitiva slutbud. Detta innebär att konflikten inom energibranschen tog slut.

[Läs mer på sidan 2](#)

Glädjande AD-dom

EIO fick den 30 november ett glädjande besked från Arbetsdomstolen: AD avlog Elektrikerförbundets försök att stärka facket position vid arbetsmarknadskonflikter. Domslutet innebär att fackförbund som tar ut medlemmar i strejk ska betala kostnaderna ur konfliktkassan.

[Läs mer på sidan 2](#)

EIO önskar God Jul och ett riktigt
Gott nytt år!

Strejken i ett nötskal – inte vettigt med sympatiåtgärder

Svenska Elektrikerförbundet (SEF) och Energiföretagens Arbetsgivareförening (EFA) har under hösten fört förhandlingar om ett nytt kraftverksavtal. SEF strandade förhandlingarna och varslade i två omgångar om stridsåtgärder mot medlemsföretagen i EFA. SEF varslade samtidigt om två sympatiåtgärder som skulle drabba EIO:s medlemsföretag.

Förhandlingarna på kraftverksområdet fortsatte mellan SEF och EFA fr o m den 24 november med hjälp av de två medlarna Göte Larsson och Gunnar Högberg. Den 25 november varslade SEF. Den 4 december accepterade EFA medlarnas bud. SEF sa nej.

SEF:s först varslade strids- och sympatiåtgärder skulle ha trätt i kraft onsdagen den 7 december, men Medlingsinstitutets styrelse sköt upp ikraftträdandet till torsdagen den 9 december. Detta i tron att ett nytt avtal var i sikte.

Sent på eftermiddagen den 2 december kom ett nytt och mycket omfattande SEF-varsel om strejk fr o m den 15 december.

Under torsdagskvällen den 8 december accepterade EFA medlarnas slutbud. SEF sa nej. Detta innebar att strejk utbröt inom kraftverksavtalets område fr o m fredagen den 9 december kl 05.00.

SEF meddelade också att man i avvaktan på rättslig prövning av de bägge mot EIO varslade sympatiåtgärderna, sköt upp sympatiåtgärderna till att träda ikraft den 27 december klockan 07.00.

Bakgrunden till uppskovet var att EIO den 8 december stämde SEF till Arbetsdomstolen under hänvisning till att SEF:s varslade sympatiåtgärder är olagliga.

På kvällen söndagen den 11 december upphörde konflikten då EFA och SEF kom överens om ett nytt Kraftverksavtal.

Hade sympatiåtgärderna mot EIO utbrutit så skulle de kunnat få katastrofala följder för svensk industri, EIO:s medlemsföretag och tredje man.

Det här är ett exempel på hur möjligheterna att använda sympatiåtgärder drabbar områden där det finns avtal och där fredsplikt bör råda.

Konfliktreglerna måste ses över – sympatiåtgärder borde inte tillåtas.

**God Jul och
Gott Nytt År!**

Peter Olofsson,
informationschef,
peter.olofsson@eio.se,
tel 08-762 75 71

EIO-AKTUELLT

Ansvarig utgivare: Hans Enström, 08-762 75 77

Redaktion: Lena Nordlund, 08-762 75 58, lena.nordlund@eio.se

Peter Olofsson, 08-762 75 71, peter.olofsson@eio.se

Redaktionsråd:

Henrik Junzell, 021-12 29 00, henrik.junzell@eio.se

Tord Martinsen, 08-762 74 71, tord.martinsen@eio.se

Ulf Pettersson, 013-25 30 40, ulf.pettersson@eio.se

EIO-Aktuellts adress: Box 175 37, 118 91 Stockholm

Besöksadress: Rosenlundsgatan 40

Produktion: Odelius New Media #3360, 08-445 87 80.

Tryck: Norrmalmstryckeriet

Adressändringar: Åsa Anderberg, 08-762 74 72, asa.anderberg@eio.se

Kraftverksavtal klart – konflikten över

På söndagskvällen den 11 december klockan 19 sa såväl Energiföretagens Arbetsgivareförening (EFA) som Svenska Elektrikerförbundet (SEF) ja till medlarnas definitiva slutbud. Detta innebar att konflikten inom energibranschen tog slut.

Björn Tibell, vd på EFA.

I en första kommentar till överenskommelsen sa EFA:s vd Björn Tibell att konflikten varit helt onödig.

— Den nu träffade överenskommelsen motsvarar, när det gäller det materiella innehållet, helt vad vi erbjöd elektrikerna för en månad sedan.

— Jag kan inte annat än instämma i vad Medlingsinstitutets generaldirektör Anders Lindström sa under gårdagen, att detta har varit en helt onödig konflikt. Elektrikerna har för en månad sedan fått sina krav tillgodosedda.

Björn Tibell spekulerar i att det måhända haft betydelse att SEF inte varit beslutsfärdiga under medlingsförhandlingarna. Förbundsordföranden och vice dito

har under hela medlardelen av förhandlingsförloppet befunnit sig på en internationell facklig konferens i Argentina i stället för att på plats ta ansvar för avtalstvisten.

I slutrundan under lördagen fanns heller inte SEF:s förhandlingsdelegation på plats, varför arbetstagsidan inte var beslutsfärdig. Agerandet ger långt ifrån ett professionellt och seriöst intryck sammanfattar Björn Tibell.

Han framhöll avslutningsvis att medlarna – Gunnar Högberg och Göte Larsson – gjort en ”beundransvärd insats” i en mycket besvärlig förhandlingssituation.

Glädjande AD-dom

EIO fick den 30 november ett glädjande besked från Arbetsdomstolen: AD avlog Elektrikerförbundets försök att stärka fackets position vid arbetsmarknadskonflikter. Domslutet innebär att fackförbund som tar ut medlemmar i strejk ska betala kostnaderna ur konfliktkassan.

Bakgrunden till AD:s dom är den strejk och blockad som Elektrikerförbundet satte igång våren 2003 mot medlemsföretag i EIO. Medlemmar i elektrikerfacket vägrade då att utföra sitt ordinarie arbete med hänvisning till Elektrikerförbundets stridsåtgärder, och arbetsgivarna betalade därför heller inte någon lön för strejkdagarna. Detta

är det normala förfarandet vid arbetsmarknadskonflikter.

Men Elektrikerförbundet försökte ändra denna grundläggande princip på svensk arbetsmarknad genom att stämma ett antal av EIO:s medlemsföretag till Arbetsdomstolen. Elektrikerfacket gjorde gällande att företagen ändå skulle vara skyldiga att betala lön trots att inget arbete utfördes.

Arbetsdomstolen konstaterar dock i domen att så inte är fallet. Anställda som strejkar ska få ersättning från fackets konfliktkassa, inte från arbetsgivaren.

Om Elektrikerförbundet fått rätt i domstolen hade konsekvenserna kunnat bli förödande för svensk arbetsmarknad. Arbetsgivar sidan hade då mot sin vilja blivit tvingade att trappa upp alla konflikter genom att vidta lockouter för att skydda sig mot att behöva betala för fackens strejker.

Med andra ord: ett klokt domslut. AD:s dom innebär också att Elektrikerförbundet ska betala EIO:s och medlemsföretagens rättegångskostnader på 328 000 kronor.

De värnar om elsäkerheten

Tord Martinsen och Kåre Nordin är ansvariga för elsäkerhetsfrågor på EIO. De har lång branscherfarenhet och vet allt om behörigheter, standardisering och föreskrifter. Har du frågor om behörighet eller behöver hjälp med att upprätta säkra arbetsrutiner så tveka inte att höra av dig.

Det är en intensiv period för Tord Martinsen och Kåre Nordin eftersom Elsäkerhetsverket håller på att minska sina föreskrifter och börjar hänvisa till standard i stället. Detta medför att EIO måste uppdatera allt informationsmaterial som byggs på föreskrifterna.

— Elsäkerhetsverket besöker regelbundet våra medlemmar för att kontrollera deras arbetsrutiner. Det är en bra chans att få experthjälp och ingenting att oroa sig över. Om du har problem med att tyda deras frågeställningar är du välkommen att kontakta oss, säger Kåre Nordin. Många mindre företag har säkra rutiner men saknar ofta skriftlig dokumentation. För att underlätta deras arbete har EIO tagit fram ett bra hjälpmedel som kallas för AIK-pärmen (Ansvar, Instruktion och Kontroll).

INFORMERAR ALLMÄNHETEN
En stor del av Tords och Kåres arbetstid ägnas åt att informera om elsäkerhet och svara på frågor från både medlemmar och allmänhet.

— Jag brukar berätta för våra medlemmar att det är en trygghet om flera medarbetare har behörighet för att verksamheten inte ska vara alltför beroende av en person, säger Tord Martinsen. Frågorna från allmänheten har ökat markant på senaste tiden och handlar om allt från handdukstorkar i badrum till jordfelsbrytare och golvvärme. Det verkar som att folk känner igen och litat på EIO vilket är mycket

Tord Martinsen

roligt. Samtidigt finns det helt klart ett stort behov av att kontrollera elsäkerheten i privata fastigheter och jag tycker att EIO-företagen ska satsa hårdare på att få sådana uppdrag.

STORA RISKER

Alla fackmän är medvetna om vikten av att vara försiktig när man handskas med el. Olyckan är aldrig långt borta och nästan varje år omkommer någon på grund av att de går för nära strömförande järnvägsledningar. En annan vanlig olycksorsak är att hantverkare eller privatpersoner som saknar behörighet utför elinstallationer med till exempel bränder som följd.

Kåre Nordin

”Elen syns inte, luktar inte och känns inte förrän det är för sent.”

— Våra medlemmar är väl medvetna om riskerna och tar åt sig av vår information. Lyckligtvis har vi varit förskonade

från dödsolyckor under senare år, berättar Tord Martinsen. De flesta olyckor sker på grund av slarv med säkerhetsrutinerna – man får aldrig slappna av medan man arbetar. Elen syns inte, luktar inte och känns inte förrän det är för sent. Spänningslöshetskontrollera alltid, även då du jobbar med lågspänning, och låt dig inte påverkas av din egen bekvämlighet eller av kundernas önskemål. Vi avråder bestämt från att koppla in produkter som en privatperson har förberett, till exempel värmeslingor.

Tord Martinsen började på EIO 2001 och har lång branscherfarenhet.

— Jag har arbetat som elektriker och projektledare och ansvarat för både ekonomi och personal. Under många år sysslade jag med behörighetsfrågor, föreskrifter och standardisering på Elsäkerhetsverket.

Även Kåre Nordin har arbetat länge i branschen, både som montör, projektledare och filialchef.

— 1991 började jag på EA som central förhandlare och ansvarade bland annat för ackordssystemet. Sedan gick jag över till marknadssidan och nu arbetar jag med prisdatasystem, kalkylsystem och elsäkerhet.

PÅVERKAR BESLUTSFATTARE

Tore och Kåre medverkar på mässor, håller föreläsningar och skriver tidningsartiklar om elsäkerhet. De samarbetar även med EIO:s nordiska motsvarigheter och sitter med i arbetsgrupper både nationellt och internationellt.

— Vi funderar alltid på om vårt arbete skapar någon nytta för medlemmarna, både för enmansföretagen och för de allra största. Det är vår ledstjärna och hjälper oss att göra rätt prioriteringar. För att nå resultat är det viktigt att påverka beslutsfattarna, som riksdag och regering i Sverige samt EU-kommissionen, säger Kåre Nordin.

DELTAR PÅ KRETSMÖTEN

Tord och Kåre deltar gärna på kretsmöten för att diskutera och informera om elsäkerhet. Låter detta intressant så kontakta dem personligen eller vänd dig till din lokala företagsrådgivare.

— Vi tycker att det är viktigt att hålla kontakten med medlemmarna och när vi pratar med dem brukar vi alltid passa på att fråga vad som händer i branschen och hur de arbetar med elsäkerhet. Vi tillhandahåller spelreglerna men i slutändan är det medlemmarnas förtjänst att vi har så låg olycksfallsfrekvens. Det har vi stor respekt för, slutar Tord Martinsen.

För ytterligare information
Tord Martinsen 08-762 74 71
tord.martinsen@eio.se
Kåre Nordin 08-762 75 80
kare.nordin@eio.se

Tord Martinsen	Kåre Nordin
Ålder: 58 år.	Ålder: 61 år.
Befattning: Elsäkerhetsansvarig.	Befattning: Ingenjör.
Det bästa med mitt arbete: Det händer mycket inom elsäkerhet och så uppskattar jag kontakten med medlemmarna och mina arbetskamrater.	Det roligaste med mitt arbete: Det är inspirerande att arbeta i en branschorganisation som EIO där du har möjlighet att påverka utvecklingen i branschen.
Bor: I Botkyrka.	Bor: I Stockholm.
Familj: Gift och har tre barn.	Familj: Gift och har ett barn.
Intressen: Bilar, fotografering och resor.	Intressen: Båten och fritidshuset, resor, golf och motion.

Allt fler EIO-medlemmar arbetar mot konsument

Under sommaren 2005 genomförde EIO en undersökning om konsumentmarknaden* som skickades ut till medlemmarna via e-post. Syftet var att klargöra hur många som har konsumenter som kunder och om ROT-avdraget haft någon effekt.

Undersökningen visar att nästan 75 procent av EIO:s medlemmar arbetar mot konsument på ett eller annat sätt, och att andelen företag som inte gör det har minskat med fem procentenheter från år 2002 till år 2004. Troligtvis är det svårt att veta om ett jobb har inkommit tack vare ROT-avdraget eller inte. Cirka 35 procent av medlemmarna

anser dock att ROT-avdraget har lett till fler affärer.

— Jag tror att konsumentmarknaden kan växa ytterligare, till exempel genom mertjänster inom styrsystem, larm och belysning, säger Johan Lysholm som är marknadschef på EIO. Just nu finns det mycket jobb att göra med antennenläggningar inför

övergången till digital-tv. Ett annat intressant område är elektrisk besiktning av fastigheter där man bland annat ser över belysning, närvarodetektorer och jordfelsbrytare. Här kan medlemmarna använda EIO-eltest som är ett bra hjälpmedel vid besiktningar av villor och radhus. EIO kommer att fortsätta arbeta för ett permanent ROT-avdrag tillsammans med andra branschföreningar.

*Undersökningen skickades till de 2 210 medlemmar som registrerat en e-post-adress. 558 av dessa svarade vilket ger en svarsfrekvens på cirka 25 procent.

För ytterligare information
Johan Lysholm 08-762 75 78
johan.lysholm@eio.se

ROT-avdraget

Syftet med ROT-avdraget var att stimulera sysselsättningen i byggbranschen. Detta var tredje gången som riksdagen beslutade om en skattereduktion för byggnadsarbeten. Med byggnadsarbeten avses reparationer och underhåll samt om- och tillbyggnad av bostadshus och utrymmen som hör dit.

- Skattereduktionen gäller villor, radhus, fritidshus, bostadsrätter och hyreshus med bostäder.
- Arbetet ska ha utförts under perioden 15 april 2004 till 30 juni 2005.
- Skattereduktionen är 30 procent av arbetskostnaden. Arbetskostnaden anges inklusive moms och måste vara minst 2 000 kronor för att man ska kunna ansöka om ROT-avdrag.
- Fakturorna ska vara utformade så att det går att skilja på vad som är arbete och vad som är material.
- Ansökan om ROT-avdrag görs på särskild blankett och lämnas på ditt lokala skattekontor. Sista ansökningsdag är den 1 mars 2006.

Ansökningsblankett samt broschyren "Skattereduktion för byggnadsarbeten (ROT)" finns på www.skatteverket.se

För ytterligare information
Skatteupplysningen 0771-567 567

Aktuella siffror

För att få veta lite mer om konsumentmarknaden och ROT-avdragets effekt har EIO-Aktuellt pratat med Rolf Persson som är vd på Industrifakta.

HUR STOR ÄR KONSUMENTMARKNADEN?
2004 köpte hushållen byggnads- och hantverksarbeten för 18,7 miljarder kronor exklusive moms (detta inkluderar svarta tjänster). En försiktig uppskattning är att cirka 15 procent, eller 2,8 miljarder kronor, utgörs av elinstallationer.

HUR STOR DEL AV KONSUMENTMARKNADEN UTGÖRS AV SVARTJOBB?

Sannolikt är den svarta marknaden upp till 30 procent inom byggnads- och hantverkssektorn. När det gäller elinstallationer är den antagligen något mindre med tanke på behörighet, försäkringar och brandrisk med mera. Jag skulle gissa att runt 15–20 procent av de 2,8 miljarderna är svartjobb.

VAD HAR ROT-AVDRAGET HAFT FÖR BETYDELSE?

Vi har tittat mycket på det här och kommit fram till att hushållen har varit duktiga på att utnyttja ROT-avdraget. Det har haft större ef-

Rolf Persson,
vd på
Industrifakta

fekt under 2004–2005 än under tidigare försöksperioder, men sannolikt har även låga räntor, höga fastighetspriser och högkonjunkturen bidragit till detta. Exakt hur stor merförsäljning som ROT-avdraget medfört för elinstallatörerna är dock mycket svårt att säga.

För ytterligare information
Rolf Persson 042-38 04 50,
info@industrifakta.se

Tänk på det här när du jobbar med konsument!

- Använd alltid skriftliga avtal, även vid tilläggsarbeten.
- Lämna alltid pris inklusive moms.
- Gör en kreditupplysning på konsumenten om det är större jobb.
- Avråd från tjänster som inte är till rimlig nytta för konsumenten.
- Om ungefärlig prisuppgift lämnas som inte ska vara bindande, ange tydligt att uppgiften inte är bindande.

- Vid ord mot ord är det svårt att vinna tvister.
- För dagbok så att det går att se vilket arbete som utfördes under viss dag. Om möjligt, få tidsedel attesterad.

Om det uppkommer en tvist mellan ett EIO-företag och en konsument angående utfört arbete ska konsumenten först vända sig till Allmänna Reklamationsnämnden (ARN), som prövar tvisten. Om EIO-företaget därefter skulle vägra att följa ARN:s

beslut kan konsumenten söka ersättning ur EIO:s garantifond. EIO-garantin omfattar en ersättning upp till max ett prisbasbelopp.

Mer information om EIO:s garantifond hittar du på www.eio.se

För ytterligare information,
Lars Engell 08-762 75 73,
lars.engell@eio.se

"Vi vill se ett permanent ROT-avdrag"

Här ger tre EIO-medlemmar sin syn på hur det är att arbeta mot konsument och vad man bör tänka på.

- 1 Vad ska man tänka på när man jobbar mot konsument?
- 2 Har ROT-avdraget haft någon betydelse?
- 3 Är byggvaruhusen en konkurrent?

③ — Nej inte för oss eftersom de inte säljer våra produkter i någon större omfattning. Men de är givetvis en konkurrent för traditionella elinstallatörer.

● **Evert Persson, AB Evert Perssons Elektriska**, Hörby.

Företaget har 2 anställda. Mellan 60–75 procent av omsättningen kommer från beställningar från konsumenter.

"Man bygger upp ett ömsesidigt förtroende med kunderna."

① — Den första frågan man ska ställa sig är: har de råd att betala? Sedan måste man alltid klargöra om priset är inklusive moms och vilket arbete som ska utföras. Jag använder skriftliga offerter när kunden efterfrågar det, men en muntlig överenskommelse är lika giltig. Än så länge har jag sluppit tvister. Efterhand bygger man upp ett ömsesidigt förtroende tillsammans med kunderna. När nya kunder kontaktar mig brukar jag fråga: vem har du fått namnet av? Ofta har de fått en rekommendation av en annan kund men annars händer det att jag gör en kreditupplysning för att känna mig säker.

② — Jag tror inte att ROT-avdraget minskade svartjobben för det var inte tillräckligt stort. Det är många privatpersoner som frågar mig om jag kan göra jobbet svart och det är ännu värre på byggsidan. Ett permanent ROT-avdrag hade inte varit fel för då vet folk vad som gäller. Men jag tror att avdraget måste vara minst 20 procent för att det ska påverka den svarta marknaden.

— Vi märker av att våra kunder är mindre intresserade av att anlita svart arbetskraft när det finns avdragsmöjligheter som ROT-avdrag, säger Morgan Andersson på Nösslinge El.

vi har mycket positiva erfarenheter av privatkunder. Oftast är det kortvariga jobb, vilket är både omväxlande och lärorikt.

② — Vi märker av att våra kunder är mindre intresserade av att anlita svart arbetskraft när det finns avdragsmöjligheter som ROT-avdrag. Folk vill gärna ha en lite bekvämare, modernare och mysigare hemmamiljö nu för tiden. Jag är övertygad om att svartjobben skulle minska ännu mer av permanent ROT-avdrag, för kunderna vill helst anlita kvalificerat yrkesfolk som kan ge dem alla garantier. Jag tycker att försäkringsbolagen borde vara lite tuffare och framförallt gå ut med mer saklig information om vilket ansvar försäkringstagaren har för sin egen anläggning. Kanske skulle de kräva regelbundna besiktningar?

"Försäkringsbolagen borde vara tuffare."

③ — Ja naturligtvis, det är många som handlar där och sortimentet växer hela tiden. Jag är alltid tveksam till att installera materiel som jag inte sålt själv och lämnar ingen garanti för sådana produkter. Något som vi absolut inte gör är att installera golvvärme som kunden köpt och lagt själv. Jag tycker att det borde vara förbjudet att sälja materiel som kräver behörighet, alternativt att byggvaruhusen tvingades anställa en behörig elektriker som kan informera kunderna om vad som är tillåtet. Till sist tycker jag att det är viktigt att EIO för en kontinuerlig debatt om alla de här frågorna.

● **Olle Danielsson, Energisystem Stockholm AB**, Nacka. Företaget har 8 anställda. 90 procent av omsättningen kommer från beställningar från konsumenter.

① — Som alltid är det viktigt att man är överens om vad som ska utföras till vilket pris. Det är konsumenttjänstlagen som gäller och vi lämnar alltid offerter på arbetet. Det är ytterst sällsynt som det blir diskussioner i efterhand. Vi har hållit på med värmeprodukter, till exempel värmepannor, i 25 år och är nischade mot villamarknaden. Våra produkter gör att det är förhållandevis enkelt att beräkna kostnaderna i förhand, till skillnad från när du ska dra om elen i ett hus.

"Tidsbestämda bidrag skapar bara osäkerhet."

② — Det gav knappast någon märkbar effekt för oss eftersom arbetskostnaden bara är en liten del av vår totala kostnad. Ett permanent ROT-avdrag vore väl ingen dum idé, men tidsbestämda bidrag under vissa perioder skapar bara osäkerhet om vad som gäller. Personligen tycker jag att byggmomsen var en smidig lösning. Hela hantverkssektorn har problem med svartjobb eftersom man är tvungen att ta ut en viss timdebitering för att få det att gå ihop.

Förbättrad medlemsservice med ny regionindelning

EIO har elva distriktskontor på tio orter i Sverige som ger medlemmarna närhet till sexton företagsrådgivare. EIO inför från årsskiftet en ny regionindelning av distriktskontoren.

Detta innebär ett närmare samarbete för ökad tillgänglighet mellan distriktskontorens personal.

— Ibland får vi höra att det är svårt att få tag i våra företagsrådgivare. Trots tekniker som mobiltelefoner och mejlfunktioner kan rådgivarna sitta i förhandlingar eller andra typer av möten och då blir det svårt för medlemmarna att få snabba svar, säger Lars Törnberg, ansvarig för distriktskontoren.

— Den nya regionindelningen innebär att medlemmarna lättare får tag i någon att tala med.

DET HÄR ÄR DEN NYA REGIONINDELNINGEN

REGION NORR

Skellefteå:

Åke Jonsson, 0910-78 29 21, 0706-64 29 21, ake.jonsson@eio.se
Anita Öhrlund, 0910-78 29 03,

anita.ohrlund@svensktknaringsliv.se

Sundsvall:

Leif Pettersson, 060-16 73 42, 0706-55 07 00, leif.pettersson@eio.se
Kerstin Andersson, 060-16 73 41, kerstin.andersson@svensktknaringsliv.se

Falun:

Bo Gustavsson, 023-580 95, 0705-23 99 77, bo.gustavsson@eio.se
Brita Ekblom, 023-580 94, brita.ekblom@svensktknaringsliv.se

REGION MELLAN

Stockholm:

Greger Burnelius, 08-762 74 82, greger.burnelius@eio.se (fr o m 1 feb 2006)
Barry Hägglund, 08-762 74 81, 0706-30 14 10, barry.hagglund@eio.se

Inga Ahlström, 08-762 74 83, 0703-50 02 67, inga.ahlstrom@eio.se

Linköping:

Hans Tedesjö, 013-25 30 41, 0705-20 97 25, hans.tedesjo@eio.se

Örebro:

Sven Olof Andersson, 019-19 57 72, 0705-40 68 00, sven.olof.andersson@eio.se
Elisabeth Nordholm, 019-19 57 45, elisabeth.nordholm@eio.se

Västerås:

Henrik Junzell, 021-12 29 00, 0733-60 35 52, henrik.junzell@eio.se

REGION VÄST

Göteborg:

Morgan Allansson, 031-62 94 24, 0706-43 24 51, morgan.allansson@eio.se
Karl-Erik Hassling, 031-62 94 13, 0706-46 45 11, karl-erik.hassling@eio.se
Tomas Nilsson, 031-62 94 26,

0706-54 09 33, tomas.nilsson@eio.se

Thomas Lansing, 031-62 94 36, 0706-30 23 22, thomas.lansing@eio.se

Inga Ribbing, 031-62 94 27, 0703-50 02 69, inga.ribbing@eio.se

REGION SYD

Växjö:

Owe Hallgrén, 0470-74 84 11, 0708-92 44 92, owe.hallgren@eio.se
Dennis Ahlgren, 0470-74 84 32, 0709-48 84 32, dennis.ahlgren@eio.se
Irène Hallgrén, 0470-74 84 12, 0705-16 20 60, irene.hallgren@eio.se

Malmö:

Roger Almholt, 040-35 25 89, 0708-34 25 89, roger.almholt@eio.se
Kenneth Andersson, 040-35 25 85, 0705-59 95 85, kenneth.andersson@eio.se
Ann-Marie Ericsson, 040-35 25 90, ann-marie.ericsson@svensktknaringsliv.se

AKTUELLA FRÅGAN

Tror du att ett permanent ROT-avdrag gör svarta jobb vita?

Stig Waldersten, Walderstens Elektriska AB, Stockholm. Enmansföretag. — Jag tror att ROT-avdraget minskade andelen svartjobb och att folk tog

möjligheten att anlita en kunnig fackman. För egentligen är det ju precis vad de vill ha. ROT-avdraget gav en tydligare effekt än jag kunde ana. Jag sitter själv med i styrelsen i en bostadsrättsförening och vi diskuterade det vid ett flertal tillfällen. Nu märker jag hur uppdragen från privatpersoner minskar. Men för att verkligen komma åt svartjobben krävs långsiktig planering och därför vore ett permanent ROT-avdrag önskvärt. Försöksperioder på ett år är för kort tid för att jag ska våga anställa ny personal även om jag skulle ha behövt det.

Sören Johansson, Vårdinge Elektriska AB, Mölnbo. Företaget har fem anställda.

— Ett permanent ROT-avdrag vore inte alls dumt, alternativt att man återinför systemet med en lägre byggmoms som vi hade tidigare. Jag tror inte att ett år räcker för att det ska bli någon märkbar förändring. Däremot var det nog många

privatpersoner som utnyttjade ROT-avdraget till sådant som de gått och tänkt på ett tag. Det var i alla fall många av mina kunder som ville veta vad som var arbete och vad som var materiel på fakturan. Fler affärer och intresserade kunder är ju alltid roligt.

— Jag märker av konkurrensen från svartjobbarna men även från byggvaruhuset som säljer billigt elmaterial. Ofta medföljer till och med en instruktion för hur produkten ska installeras, trots att det krävs behörighet. Priset på materiel är en diskussion som återkommer konstant och det händer ofta att privatpersoner ringer upp mig och vill ha hjälp att koppla in golvvärme som de lagt själva — men jag vägrar.

Egon Sandberg, Sandbergs EI, Föllinge. Enmansföretag.

— Svarta jobb är ett problem för mig som arbetar i glesbygd där varenda by har sin "egen elektriker". Ingen bryr sig om vem som gör installationerna så länge priset är det rätta. Jag tror inte att ett permanent ROT-avdrag skulle göra någon skillnad, i alla fall inte i dess nuvarande form. Det räcker inte med 30 procents skattereduktion på arbetskostnaden.

När privatpersoner försäkrar sina hus tycker jag att försäkringsbolagen borde kräva att elinstallationerna uppfyller gällande bestämmelser och är utförda av behöriga företag, både för att öka säkerheten och för att minska svartjobben.

— Ett annat bekymmer är den obegränsade tillgången på billigt elmateriel. Jag tycker inte att vem som helst ska få sälja materiel som det krävs behörighet för att installera. Förutom att det leder till fler hemmabyggen, kan det vara av lägre kvalitet. Byggmomsen var bra för då blev det billigare att anlita en behörig elektriker än att handla materialet själv.

Lars Fäger, LTF el, Varnhem. Företaget har en anställd.

— Det skulle inte öka andelen svartjobb i alla fall. Men för att verkligen nå önskvärd effekt krävs enkel information om hur kunderna ska utnyttja det. Den här ettåriga försöksperioden tror jag inte har haft någon betydelse eftersom alla har varit osäkra på vad som gäller. De kunder jag har pratat med har generellt dåliga erfarenheter av svartjobb och gör inte om misstaget att anlita dem en andra gång.

— Byggvaruhuset är lite av en konkurrent men de täcker inte hela sortimentet. Jag tycker att de skulle informera bättre om riskerna med att göra installationer utan behörighet. Det finns väldigt mycket gamla installationer som folk inte gör något åt eftersom de inte förstår hur farligt det är. Därför vore det inte dumt om

försäkringsbolagen gjorde det mer attraktivt att installera jordfelsbrytare. Jag skulle också gärna se att EIO tog fram lättförståelig information om elsäkerhet som vi kan dela ut till våra kunder.

Carlos Salazar, El Carlos C.S., i Lidingö. Elinstallationer, Lidingö.

— Eftersom media inte informerade särskilt mycket om ROT-avdraget så berättade jag själv om det för mina kunder. Det skapade merförsäljning och ett permanent ROT-avdrag skulle säkerligen öka antalet uppdrag ännu mer, för många tycker att det är väldigt dyrt att anlita en hederlig elektriker idag. Just nu ligger jag på 380 kronor i timmen plus moms, det är mycket pengar för en privatperson. Även om de är beredda att betala betydligt mer för att serva bilen.

— Svartjobb är ett stort problem i byggbranschen, men jag tror att elteknik- och VVS-branschen är relativt förskonade än så länge. Kunderna upplever att det är stora risker och de flesta vågar inte chansa med tanke på vad som kan hända om det inte blir ordentligt gjort. Det största skyddet mot svartjobb är de försäkringsbolag som kräver att få se en giltig faktura för att betala ut ersättning. Jag hoppas att EIO kan påverka försäkringsbolagen att ställa ännu högre krav på att elinstallationer alltid ska utföras av en behörig elektriker.

KOM IHÅG 2005

Datum för skattedeklarationer och inbetalning av skatter och moms hittar du på Skatteverkets hemsida www.skatteverket.se
Klicka på "Sökord A-Ö" och därefter "S" Skattekalender allmänna datum.

Förmånsvärde för miljövänliga bilar

De tidsbegränsade reglerna om nedsättning av förmånsvärdet för miljöbilar förlängs med tre år. Möjligheten till nedsättning finns därmed kvar till och med inkomståret 2011.

Sådana miljöbilar som drivs med annat än gasol – t ex natur- eller biogasbilar – får ett lägre förmånsvärde. Enligt dagens regler kan förmånsvärdet sättas ned till 80 % av förmånsvärdet för en "konventionell" bil. Från och med inkomståret 2006 kan förmånsvärdet sättas ned till 60 %, dock max 16 000 kronor per år. Reduceringen kräver – precis som tidigare – ett beslut från Skatteverket.

Höjt avdrag för resor med egen bil – 2006

Avdraget för resor till och från arbetet med egen bil höjs med 1 krona till 18 kronor per mil. Samma gäller resor med egen bil i tjänsten respektive näringsverksamhet. Avdragsbeloppet för förmånsbil ändras inte. För dessa bilar medges därför fortfarande avdrag med 6 kronor respektive 9 kronor per mil.

Värdering av pågående anbudsarbeten inför bokslut

Se till att ni värderar pågående anbudsarbeten korrekt inför stundande bokslut. Enligt artikel i tidskriften "Nytt från Revisorn, nr 8-9" finns en beskrivning hur värderingen ska hanteras. Arbetet ska värderas med s.k. successiv vinstavräkning. Det innebär i praktiken att färdigställandet måste fastställas i procent av den förkalkyl som ligger till grund

till anbudet, dels självkostnaden och dels kundens pris som sätts i relation till hur stor procent av arbetet som är färdigställt. Man måste givetvis ta i beräkningen eventuella förlustrisker som kan föreligga. Detta blir i så fall en avdragspost från överskottet vid ovan nämnda relationsberäkning. Förklara skriftligt hur ni kommit fram till en förlustriskavsättning.

	Självkostnad	Kundpris	Överskott
Förkalkyl	3 000 tkr	3 500 tkr	500 tkr
Vid bokslutet, färdigställt till 60 %	1 800 tkr	2 100 tkr	300 tkr

Detta är innebörden av successiv vinstavräkning. Tänk på eventuella förlustrisker som i så fall förändrar beloppet "överskott". Hela artikeln finns att hämta från hemsidan:

www.eio.se. Logga in på medlemssidan. Klicka på "EKO-NOMI" och slutligen "mallar". Klicka på mappen "PÅGÅR VÄRDERING".

EIO rekommenderar varje företag att diskutera detta med den egna revisorn i företaget.

För ytterligare information: Lars G Andersson, 08-762 75 69, lars.g.andersson@eio.se

AKTUELLA SIFFROR

2146
375

PRISBASBELOPP 2005 (39 700 kr år 2006) 39 400 kr
(används för att beräkna taket för sjukpenning, delpension och bilförmån)

FÖRHÖJT PRISBASBELOPP 2005 (40 500 kr år 2006) 40 300 kr
(används för beräkning av pensionsgrundande inkomst och pensionspoäng)

HELT DYGNSTRAKTAMENTE 2005 (200 kr år 2006) 200 kr

HALVT DYGNSTRAKTAMENTE 2005 (100 kr år 2006) 100 kr

REFERENSRÄNTA 1 JULI – 31 DECEMBER 2005 1,5 %
Referensräntan plus 8 % är nivån för dröjsmålsränta enligt räntelagen (om avtal saknas 9,5 %)

STATSLÅNERÄNTA 30 NOVEMBER 2004 3,95 %

STATSLÅNERÄNTA 3 NOVEMBER 2005 3,26 %

KONSUMENTPRISINDEX NOV 2005 281,7 %

KONSUMENTPRISINDEX NOV 2004 279,4 %

FÖRÄNDRING KPI (NOV 2004–NOV 2005) +0,8 %

ARBETSGIVARAVGIFTER 2005 (32,28 % år 2006) 32,46 %

EGENFÖRETAGARAVGIFTER 2005 (30,71 år 2006) 30,89 %
(0 karensdag)

AFA-AVGIFTER ARBETARE 2005 (ej fastställt för 2006) 5,91 %
(inkl pensionsavgift 3,75 %)

SÄRSKILT EL-TILLÄGG exkl. moms 2005 (0,65 % år 2006) 0,63 %

Mål 3-projektet rullar på

Nu har de 137 företagen som ingår i EIO:s Mål 3-projekt fått klartecken att påbörja sin kompetensutveckling. Budgeten, på cirka 20 miljoner kronor, är baserad på företagens önskemål.

Förutsättningen för att erhålla bidrag är följande:

- Utbildningen ska överensstämma med vad företaget har angivit i sin kompetensutvecklingsplan
- Individerna ska ha deltagit i analysen (om vederbörande har slutat kan man ersätta honom/henne med den som nyanställts)
- Utbildningen får inte vara s.k. "kravutbildning"
- Om utbildningen utförs av EUU* så ska prisgrupp 2 användas oavsett om man normalt är "prisgrupp 1-montör".

En mycket viktig bit för att projektet ska bli framgångsrikt är att företagen fullföljer sina prioriteringar. EIO har tillsammans med EUU och Företagsuniversitetet planerat datum och orter utifrån företagens prioriteringar. Har man angivit i sin planering att utbildningen ska genomföras våren 2006 så är det detta som gäller. Det finns inte utrymme för att ställa in och starta upp kurser på det sätt som görs i normala fall. Om vi inte förbrukar medlen i den takt som planerats kommer ESF-rådet** att strypa budgeten och då kommer inte pengarna elteknikbranschen tillgodo.

Växtkraft Mål 3

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

För ytterligare information
Ulf Pettersson, 013-25 30 40
ulf.pettersson@eio.se

*Elbranschens utvecklings- och utbildningscenter
**Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

POSTTIDNING B

RETURADRESS:

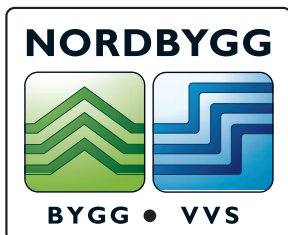
Elektriska Installatörsorganisationen EIO

Box 17537

118 91 STOCKHOLM

Besök EIO på Nordbygg

I "Byggbranschen i samverkan" ska EIO finnas med på Nordbygg den 24–27 januari på Stockholmsmässan i Älvsjö. Då kommer EIO tillsammans med Maskinentreprenörerna, Glasbranschföreningen, Målaremästarna, Plåtslageriernas Riksförbund, Sveriges Byggingustrier och VVS-Installatörerna att slå ett slag för bland annat ett permanent och höjt ROT-avdrag.

Nordbygg beskrivs som norra Europas viktigaste mötesplats för byggbranschen, och därför kommer också EIO att ha en egen monter B02:48 på mässan. Marknadsföringen i EIO-montern kommer i första hand att ligga på "Idéboken för fastighetsägare".

Grattis Bo-Lennart!

Bo-Lennart Holmsten, ansvarig för elsäkerhetsfrågor på EIO:s medlemsföretag Elajo i Kalmar, har av STF Ingenjörsutbildning tilldelats Elsäkerhetspriset 2005.

— Priset uppmärksammar hur viktigt det är att utbilda personalen i elsäkerhet. Inom Elajo dokumenterar vi allt arbete i elsäkerhetsdokumentet i montörshandboken. Jag försöker också ha ett bra samarbete med andra i branschen, som EIO, Elsäkerhetsverket och Elektrikerförbundet. Viktiga säkerhetsfrågor just nu är kontrollen av utsatt del och spänningslöshet. Det gäller att ha rutiner och att alltid prova funktioner, som till exempel kontinuiteten i jordledaren. Vidare är det

Bo-Lennart Holmsten.

viktigt med dubbelkontroll, alltså först okulär besiktning och sedan med provinstrument.

Välkommen till EIO! Nya medlemmar i november 2005

EIO Stockholm

Båge EI AB, Norrtälje
Mister EI AB, Ekerö
Säkerhetselit Norden AB,
Hägersten
Categori Data AB, Farsta

EIO Västra Sverige

Sören Hansson
Automation AB, Uddevalla

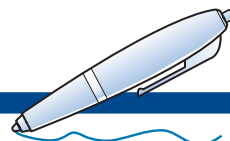
EIO Skåne

Elteam Syd i Lund AB, Lund

Björn Båge, Båge EL AB, Norrtälje. Företaget har fyra anställda.

— Det här företaget sysslar huvudsakligen med ROT-arbeten och mindre nybyggen. Jag har varit elektriker i drygt tio år, men det är bara två år sedan jag började anställa personal. Medlemskapet i EIO är en trygghet när man har anställda och får lite större jobb som kräver mer kompetens och större ansvarstagande. EIO har kompetensen på de områden som jag saknar, nämligen juridiska frågor, avtalsfrågor och löner. Jag tycker också att det är viktigt att alla i branschen fortsätter att utveckla säkerhetstänkandet, både när det gäller säker arbetsmiljö och säkra anläggningar.

KRÖNIKAN

Fler glada och nöjda kunder inom räckhåll

Min far startade Hjelm's Elektriska 1966 och själv har jag varit med sedan 1980. Idag är det jag som driver företaget och mellan 60–70 procent av omsättningen utgörs av beställningar från privatpersoner. Jag gör alla typer av jobb, från att byta element och ytterbelysningar till att reparera vitvaror och installera ett helt nytt elsystem i villor. En sak som jag har lärt mig under mina närmare 25 år i branschen är vikten av att vara lyhörd och anpassa sig till kundernas behov. Så när allt fler kunder började efterfråga data- och larminstallationer skaffade jag mig den nödvändiga kunskapen.

Jag har fullt upp varje dag och känner ett stort tryck från konsumentmarknaden. Visst har jag funderat på att utöka verksamheten genom att anställa en person. Men vad händer om han/hon skulle bli långtidssjukskriven eller föräldraledig? Väger jag ta den risken? Nej, inte i dagsläget, även om jag så väl skulle behöva en anställd. Detta medför tyvärr att jag måste tacka nej till många uppdrag. Och eftersom det gäller att ta hand om sina trogna kunder, är det framförallt nya kunder som jag får hänvisa till någon annan. Det är alltid lika tråkigt att behöva säga nej till jobb.

Jag bor i en liten ort som heter Hillared och som ligger några mil sydost om Borås. Jag lever mycket på mun-till-mun-metoden och då gäller det att vara rädd om sitt rykte. Det tar tio år att bygga upp ett bra rykte och fem minuter att få ett dåligt. Jag använder datorn till att göra skriftliga offerter och fakturor och är noga med att alltid lämna pris inklusive moms. Det ger ett prydligt och seriöst intryck och motverkar onödiga diskussioner. Tack och lov har jag sluppit tvister än så länge.

Svartjobb förekommer även i mina trakter men jag upplever det inte som något problem. Ett permanent ROT-avdrag skulle säkerligen minska andelen svartjobb ännu mer och redan under den här försöksperioden märkte jag hur uppdragen ökade. Det ska också bli intressant att följa effekten av det nya bidraget för den som väljer värmepump istället för olja eller direktverkande el. Jag tror att det kommer att sätta fart på den marknaden rejält.

I mina ögon är konkurrensen från byggvaruhuset ett betydligt större problem än svartjobben – både från ekonomisk- och säkerhetssynpunkt. Det är inga leksaker vi håller på med och jag brukar förklara för mina kunder att byggvaruhusens sortiment inte håller samma kvalitet som det en elektriker säljer. När privatpersoner vill ha hjälp att koppla in produkter som de köpt själv, till exempel golvvärme, el-centraler eller jordfelsbrytare, säger jag nej tack. Jag befattar mig inte med sådant för det som jag kopplar in måste jag kunna lämna garanti för, och om det händer en olycka är det jag som blir ytterst ansvarig. Det kan medföra kostsamma försäkringsärenden och i värsta fall ryker min behörighet. Och de kolleger som jag har pratat med reagerar likadant.

Om vi kommer tillrätta med det här problemet tror jag att konsumentmarknaden kan växa och att vi alla får ännu fler glada och nöjda kunder. Och det är den positiva responsen från nöjda och glada kunder som är anledningen till att jag fortfarande är verksam i den här branschen.

Robert Hjelm, Hjelm's Elektriska HB, Hillared
r.hjelm@telia.com

Robert Hjelm